

Povinnosti zpravodajských jednotek v zahraničním obchodě

Po vstupu do Evropské unie musela Česká republika přizpůsobit evropské právní úpravě také svůj daňový systém. Jednou z oblastí, které se změna dotkla, je **režim daně z přidané hodnoty**. Uplatňuje se u obchodů uvnitř společného trhu.

Podstatné změny se odehrály i ve statistice zahraničního obchodu se zbožím v rámci Unie – Intrastat a mimo Unii – Extrastat. Zatímco Intrastat je úzce svázán s předpisy o dani z přidané hodnoty (DPH), Extrastat vychází z celních předpisů.

DPH – jiný režim

Po zavedení nového daňového režimu se museli obchodníci registrovat k DPH v příslušném členském státě. Zahraniční firma mohla využít pro účely tzv. osvobozeného plnění (neplatit v příslušném státě daň) možnosti registrace v jiném členském státě, tzn., že zde nemá ani sídlo či místo podnikání nebo provozovnu. Za tímto účelem je jí přiděleno v rámci obchodování mezi členskými státy daňové identifikační číslo – DIČ v členském státě, v němž si o něj požádá. Všechny zahraniční subjekty, které se pro účely obchodování jen registrují, jsou evidovány na Finančním úřadu pro Prahu 1. Jejich DIČ začíná CZ68.

Povinnost vykazovat data pro Intrastat vzniká právníkům i fyzickým osobám: pokud jsou registrovány či identifikovány k DPH v České republice, odeslaly zboží do jiného členského státu, anebo přijaly zboží z jiného členského státu v hodnotě, která dosahuje prahu pro vykazování údajů do Intrastatu. Práh se určuje zvlášť za odeslané a zvlášť za přijaté zboží. Jedná se o celkový součet fakturo-

Zvláštnosti trhu Evropské unie

Při obchodování se zbožím uvnitř Evropské unie se začaly používat nové termíny: „vývoz zboží“ byl nahrazen „odesláním zboží do jiného členského státu“, „dovoz“ zase jako „přijetí zboží z jiného členského státu“.

Na trhu každého členského státu Unie operují **dva typy obchodníků**: subjekty, které jsou usazeny v příslušném státě a kromě obchodních činností provádějí i činnosti ekonomické, a ty, které jsou pouze registrované pro účely obchodování. Právě druhý typ subjektů má na statistiku zahraničního obchodu vliv, i když zboží není produktem české ekonomiky, ale dostává se na naše území z logistických důvodů.

Za nerezidenty v zahraničním obchodě České republiky jsou v zásadě považovány zpravodajské jednotky, které mají **daňové identifikační číslo ve tvaru CZ68**, nemají identifikační číslo ani rodné číslo nebo jejich EORI nezačíná CZ. Ostatní zpravodajské jednotky jsou považovány za rezidenty.

vané hodnoty nakupovaného nebo prodávajícího zboží, včetně zboží vráceného, určeného ke zpracování podle smlouvy nebo vráceného ve formě zušlechťených výrobků od počátku kalendářního roku.

Aktuálně je výše prahů v Česku stanovena na osm mil. Kč pro

odeslané a na osm mil. Kč pro přijaté zboží. Povinnost vykazovat Intrastat zůstává zpravodajské jednotce i v následujícím kalendářním roce i v případě, kdy v aktuálním roce nepřekročila prahové hodnoty v žádném toku (vyhláška č. 201/2005 Sb., o statistice vyváž-

ženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropských společností, v platném znění).

Informace z jiných zdrojů

Kromě údajů o vnitrouninjím obchodě vstupují do statistiky zahraničního obchodu administrativní údaje získávané z celních deklarací – tzv. Jednotných správních dokladů (JSD). Vzhledem k liberalizaci zahraničního obchodu v rámci Unie může při obchodním styku s nečlenskými zeměmi EU každý subjekt s přiděleným DIČ podávat JSD v kterémkoli členském státě. K identifikaci subjektů slouží speciální číslo – tzv. Economic Operators Registration and Identification number (EORI), které je jedinečné v rámci celé Unie. Číslo vydává členský stát podle sídla příslušného subjektu. Podle prvních dvou míst, prefixu, lze pak určit, kde bylo přiděleno. V České republice jej přiděluje Generální ředitelství cel. Český subjekt má EORI ve tvaru DIČ. Jelikož jsou všechna čísla shromažďována v centrálním evropském registru, je možnost si ověřit platnost kteréhokoli z nich.

Karel Král
Věra Petrásková
odbor statistiky zahraničního obchodu